

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007
**Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D**
Varianta 080

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocațională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete

SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze $\sin 90^\circ + \sin 270^\circ$.
- (4p) b) Să se determine coordonatele punctului de intersecție al dreptelor $d_1 : x - y = 0$ și $d_2 : 2x + y - 6 = 0$.
- (4p) c) Să se determine $\alpha \in \mathbf{R}$, știind că dreptele $d_1 : x - y = 0$ și $d_2 : \alpha x + y - 6 = 0$ sunt perpendiculare.
- (4p) d) Să se calculeze produsul scalar al vectorilor $\vec{u} = 3\vec{i} - \vec{j}$ și $\vec{v} = -\vec{i} + 2\vec{j}$.
- (2p) e) Să se determine ecuația tangentei la hiperbola $\frac{x^2}{6} - \frac{y^2}{8} = 1$ dusă prin punctul $A(3, 2)$.
- (2p) f) Să se determine aria unui triunghi care are laturile exprimate prin numere naturale și are perimetrul egal cu 6.

SUBIECTUL II (30p)

- Se consideră funcțiile $f, g : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 2^x$ și $g(x) = x^2$.
  - Să se calculeze $(f \circ g)(-1)$ și $(g \circ f)(-1)$.
  - Să se arate că $f(x+y) = f(x) \cdot f(y)$, $\forall x, y \in \mathbf{R}$.
  - Să se rezolve în $\mathbf{R}$ ecuația $f(2x) = 2f(x)$.
  - Să se calculeze suma $f(0) + f(1) + \dots + f(9)$.
  - Să se calculeze probabilitatea ca un element al mulțimii $\{0,1,2,3,4\}$ să verifice inegalitatea $f(x) \geq g(x)$.
- Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^4 - 4x$.
  - Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
  - Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1}$.
  - Să se arate că funcția f este strict descrescătoare pe intervalul $(-\infty, 1]$ și strict crescătoare pe intervalul $[1, \infty)$.
  - Să se arate că funcția f este convexă pe $\mathbf{R}$.
  - Să se calculeze $\int_0^1 f(x) dx$.

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră matricea $A = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \in M_2(\mathbf{R})$, $A \neq \alpha I_2$, $\alpha \in \mathbf{R}$ și mulțimea

$$C(A) = \{X \in M_2(\mathbf{R}) \mid A \cdot X = X \cdot A\}.$$

- (4p) a) Să se arate că dacă $X = \begin{pmatrix} a' & b' \\ c' & d' \end{pmatrix} \in C(A)$ și $b \neq 0$, $c \neq 0$, $a \neq d$ atunci
- $$\frac{b'}{b} = \frac{c'}{c} = \frac{a'-d'}{a-d}.$$
- (4p) b) Să se calculeze $\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}^2$ și $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 2 & 1 \end{pmatrix}^2$.
- (4p) c) Să se arate că $C(A) = \{\alpha A + \beta I_2 \mid \alpha, \beta \in \mathbf{R}\}$.
- (2p) d) Să se arate că există matrice $X, Y \in M_2(\mathbf{R})$ astfel ca $\det(X^2 + Y^2) < 0$.
- (2p) e) Să se arate că dacă $B \in C(A)$, atunci $A^2 + B^2 = (A + iB)(A - iB)$.
- (2p) f) Să se arate că dacă $B \in C(A)$, atunci $\det(A^2 + B^2) \geq 0$.
- (2p) g) Să se arate că dacă $B, C \in C(A)$, atunci $\det(B^2 + C^2) \geq 0$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcțiile $f_a : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $g : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $h : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, unde $a \in \mathbf{R}$,

$$f_a(x) = \begin{cases} \cos \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ a, & x = 0 \end{cases}, \quad g(x) = \begin{cases} x \sin \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}, \quad h(x) = \begin{cases} x^2 \sin \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}.$$

- (4p) a) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 0} g(x)$.
- (4p) b) Să se arate că pentru orice $a \in \mathbf{R}$, funcția f_a nu are limită în punctul $x = 0$.
- (4p) c) Să se arate că g este continuă pe $\mathbf{R}$.
- (2p) d) Să se arate că h este derivabilă pe $\mathbf{R}$.
- (2p) e) Să se arate că $h'(x) = 2g(x) - f_0(x)$, pentru orice $x \in \mathbf{R}$.
- (2p) f) Să se arate că f_a admite primitive dacă și numai dacă $a = 0$.
- (2p) g) Să se determine valorile lui a pentru care funcția f_a^2 admite primitive.

Varianta 080

Subiectul I

a) 0; b) (2;2); c) $\alpha = 1$; d) -5; e) $\frac{x}{2} - \frac{y}{4} = 1$; f) $\sqrt{3}$.

Subiectul II

1. a) 2; b) $f(x+y) = 2^{x+y}$; $f(x) \square f(y) = 2^x \square 2^y = 2^{x+y}$, deci $f(x+y) = f(x) \square f(y)$, $\forall x, y \in \mathbf{R}$;

c) $f(2x) = 2f(x) \Leftrightarrow 2^{2x} = 2 \square 2^x$ cu soluția $x = 1$; d) 1023; e) $\frac{4}{5}$.

2. a) $4x^3 - 4 = 0$; b) $f'(1) = 0$; c) $f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 1$; $f'(x) < 0$ pentru $x \in (-\infty; 1)$ $\Rightarrow f$ este strict descrescătoare pe $(-\infty; 1]$; $f'(x) > 0$ pentru $x \in (1, +\infty)$ $\Rightarrow f$ este strict crescătoare pe $[1, +\infty)$; d) $f''(x) = 12x^2 \geq 0$ pentru orice x număr real, de unde se obține f convexă pe $\mathbf{R}$;

e) $\int_0^1 f(x) dx = -\frac{9}{5}$.

Subiectul III

a) $X \in C(A) \Rightarrow AX = XA \Rightarrow \frac{b'}{b} = \frac{c'}{c} = \frac{a'-d'}{a-d}$.

b) $\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}^2 = \begin{pmatrix} 1 & 4 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}; \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 2 & 1 \end{pmatrix}^2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 4 & 1 \end{pmatrix}$.

c) Dacă $b \neq 0, c \neq 0, a \neq d$, din punctul a) și

$X \in C(A), X = \begin{pmatrix} a' & b' \\ c' & d' \end{pmatrix} \Rightarrow \frac{b'}{b} = \frac{c'}{c} = \frac{a'-d'}{a-d} = \alpha$. Deci $b' = \alpha b$, $c' = \alpha c$, și notând

$\beta = d' - \alpha d$, avem $d' = \alpha d + \beta$, $a' = \alpha a + \beta$, deci $X = \begin{pmatrix} \alpha a + \beta & \alpha b \\ \alpha c & \alpha d + \beta \end{pmatrix} = \alpha A + \beta I_2$.

d) $X = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}, Y = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 2 & 1 \end{pmatrix}$.

e) $B \in C(A) \Rightarrow B = \alpha A + \beta I_2, \alpha, \beta \in \mathbf{R} \Rightarrow AB = BA$, deci $(A + iB)(A - iB) = A^2 + B^2$.

f) Folosind e), avem $\det(A^2 + B^2) = \det(A + iB) \cdot \det(\overline{A + iB}) = \det(A + iB) \overline{\det(A + iB)} = |\det(A + iB)|^2 \geq 0$.

g) $B = \alpha_1 A + \beta_1 I_2$, $C = \alpha_2 A + \beta_2 I_2, \alpha_1, \alpha_2, \beta_1, \beta_2 \in \mathbf{R} \Rightarrow B \cdot C = C \cdot B$ și din f) $\Rightarrow \det(B^2 + C^2) \geq 0$.

Subiectul IV

a) Functia $f_1 : R^* \rightarrow R$, $f_1(x) = \sin \frac{1}{x}$ este surjectiva, $|f_1(x)| \leq 1, \forall x \in R^*$, iar $g_1 : R^* \rightarrow R$, $g_1(x) = x$

are $\lim_{x \rightarrow 0} g(x) = 0$. Deci $\lim_{x \rightarrow 0} f_1(x) g_1(x) = 0$;

b) Fie $a_n = \frac{1}{2n\pi}, b_n = \frac{1}{(2n+1)\pi}$. Avem $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} b_n = 0$ si $\lim_{n \rightarrow \infty} f(a_n) = 1$, iar $\lim_{n \rightarrow \infty} f(b_n) = -1$,

deci $\lim_{n \rightarrow \infty} \cos \frac{1}{x}$ nu există, de unde obținem ca f_a nu are limită în $x = 0$.

c) g este continuă pe $(-\infty, 0)$ și $(0, +\infty)$, iar folosind a) avem $\lim_{x \rightarrow 0} g(x) = 0 = g(0)$, deci g este continuă pe $\mathbf{R}$.

d) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{h(x) - h(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0} x \sin \frac{1}{x} = 0$, deci h derivabilă în $x = 0$ și cum h derivabilă pe $\mathbf{R}^*$, avem h derivabilă pe $\mathbf{R}$.

e) $h'(x) = \left(x^2 \sin \frac{1}{x} \right)' = 2x \sin \frac{1}{x} - \cos \frac{1}{x}$ pentru $x \neq 0$ și $h'(0) = 0$ conform punctului d).

$$2g(x) - f_0(x) = \begin{cases} 2x \sin \frac{1}{x} - \cos \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}, \text{ deci } h'(x) = 2g(x) - f_0(x), \forall x \in \mathbf{R}.$$

f) Demonstrăm că f_0 admite primitive. Din punctul d) $\Rightarrow f_0(x) = 2g(x) - h'(x), \forall x \in \mathbf{R}$. Funcția f este continuă, deci admite primitive. Dacă G este o primitivă a lui g , atunci $F_0(x) = 2G(x) - h(x)$ este o primitivă a lui $f_0(x)$.

Demonstrăm că dacă $a \neq 0$, f_a nu admite primitive. Sa presupunem contrariul.

Atunci $(f_a - f_0)(x) = \begin{cases} 0, \text{daca } x \neq 0 \\ a, \text{daca } x = 0 \end{cases}$

admete primitive, contradicție, deoarece nu are proprietatea lui Darboux.

g) $f_a^2(x) = \begin{cases} \cos^2 \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ a^2, & x = 0 \end{cases} = \begin{cases} \frac{1}{2}(1 + \cos \frac{2}{x}), & x \neq 0 \\ a^2, & x = 0 \end{cases} = \begin{cases} \frac{1}{2}, & x \neq 0 \\ a^2, & x = 0 \end{cases} - \frac{1}{2} \begin{cases} \cos \frac{2}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$

Prin analogie cu punctele precedente rezultă că

$$f_a^2 \text{ admite primitive dacă și numai dacă } a^2 = \frac{1}{2} \Leftrightarrow a = \pm \frac{\sqrt{2}}{2}.$$